

REGIONALE SAMENWERKING Stedelijke regiogemeenten denken onder meer na over uitlenen van ambtenaren

Vonk slaat over in stedelijk gebied

De acht stedelijke regiogemeenten willen gaan optrekken als ware het één gemeente. Ondertussen wordt gewaarschuwd voor tweespalt met de dertien landelijke gemeenten.

door **Miel Timmers EINDHOVEN** – De Vonk was de naam van de werkconferentie waar bestuurders van de acht stedelijke

regiogemeenten elkaar op vrijdag 9 oktober hebben geïnspireerd over een nieuwe en aangescherpte samenwerking. En die vonk is overgeslagen tijdens die dag in restaurant Belvedair op Eindhoven Airport. Immers: de gemeenten durven te spreken over het overdragen van bevoegdheden. En dat is nogal wat.

Toegegeven: het zijn slechts informele bespiegelingen en verkenningen, gedachtespinsels die nog moeten worden uitgewerkt en waarover nog niet is besloten.

Maar het verslag van De Vonk, in het bezit van het ED, geeft een aardige kijk in de keuken van de denkwereld van de stedelijke bestuurders in de regio. De Vonk heeft opgeleverd dat de stedelijke acht hun samenwerking willen uitbreiden. De bestuurders wordt opgedragen dat ze hun verantwoordelijkheid moeten nemen indien gemeenteraden te veel focussen op wat samenwerking kost en opbrengt. Dat werkt belemmerend, tekent de notulist op.

De bestuurders willen naar buiten treden als ware het één gemeente, weliswaar met daarbinnen respect en aandacht voor elkaars identiteit. Boegbeeld, Eindhoven's burgemeester Rob van Gijzel, zien ze graag als 'onze vertegenwoordiger op tv'. 'Iemand die trots op onze regio uitstraalt en op wie wij trots kunnen zijn.' De bestuurders vinden tijdens De Vonk een breed scala aan thema's waarop steviger kan worden samengewerkt. Bijvoorbeeld een bedrijfsschap bedrijventerreinen waarin een gezamenlijke aanpak wordt besproken. Die kan onder meer de volgende aspecten bevatten: een exploitatie en een gemeenschappelijk grondbeleid voor alle bedrijventerreinen en de Economische Zaken-ambtenaren van de acht gemeenten in een gebouw onderbrengen. Elke gemeente hoeft niet langer alle expertise in huis te hebben. Ambtenaren aan elkaar uitlenen is veel efficiënter.

Om natuur en landschap te versterken, wordt gedacht aan een regionaal natuurcompensatiefonds. En een regionaal theater- en museaplan. 'Wat zou er mooier zijn dan met een pas of abonnement terecht kunnen in alle theaters en musea in de acht gemeenten?' Andere strategische regionale issues waarop intensiever moet worden samengewerkt zijn luchtkwaliteit, duurzaamheid en internationaal vestigingsklimaat. Ook hiervoor moeten strategische ambtenaren van gemeenten bij elkaar worden gebracht. En de dertien landelijke regiogemeenten? Dreigt er een kloof met de ambitieuze acht? De Nuenense burgemeester Willem Ligtvoet benadrukt tijdens een portefeuillehoudersoverleg op 2 december dat er 'geen tweespalt mag ontstaan tussen de stedelijke en landelijke gemeenten'. De nieuwe secretaris-directeur van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE), Ria Engels, heeft van de portefeuillehouders de opdracht gekregen de samenwerking in het landelijk gebied te inventariseren.

Voor medio 2010 dienen de acht stedelijke gemeenten concrete stappen te zetten. Dan verwacht minister Maria van der Hoeven (Economische Zaken) een samenhangende en integrale visie van de burgemeester van Eindhoven op Brainport 2020. Daarvoor denkt Van der Hoeven aan een 'gezaghebbende deskundige die een overlegtafel moet inrichten'.

De regio hecht groot belang aan die opdracht van de minister omdat ze daarmee Zuidoost-Brabant erkent als een van de drie belangrijke economische pijlers van Nederland.

Tussen nu en de deadline van die opdracht vinden er gemeenteraadsverkiezingen plaats, waardoor nieuwe bestuurders zullen aantreden. Ter bevordering van hun samenwerkingsgevoel moet een 'gezamenlijk item' worden georganiseerd. Ook daarover is al nagedacht: 'Bijvoorbeeld een meerdaags bezoek aan de Midlands in Engeland'.

Als bestuurders in het stedelijk gebied Eindhoven naar buiten willen treden als één gemeente moeten zij misschien toch weer eens aan herindeling denken.

'De wens is meer naar buiten te treden als waren we één gemeente', zo staat te lezen in het verslag van de werkconferentie De Vonk van de Bestuurscommissie Stedelijk Gebied Eindhoven. Aan die werkconferentie op 9 oktober werd deelgenomen door burgemeesters, wethouders en ambtenaren van Eindhoven, Helmond, Best, Nuenen, Geldrop/Mierlo, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre. De deelnemers willen graag één boegbeeld, een leider die naar binnen en naar buiten toe de Bestuurscommissie Stedelijk Gebied, het Samenwerkingsorgaan Regio Eindhoven en Brainport vertegenwoordigt. En zij hebben er alle vertrouwen in dat Eindhoven's

burgemeester Rob van Gijzel die rol met glans zal vervullen.

De achtergrond van die wensen is niet nieuw. Eindhoven loopt tegen zijn grenzen aan. Dat wreekt zich nu Brainport – de kennisregio Zuidoost-Brabant – door minister Maria van der Hoeven van Economische Zaken een leidende rol is toebedeeld in het streven om van Zuidoost-Nederland een economische regio van wereldformaat te maken.

Als die trekkersfunctie een stedelijk gebied vereist dat groter is dan Eindhoven, lijkt de oplossing voor de hand te liggen: gemeentelijke herindeling. Maar dat is vloeken in de kerk. Er dient wel 'respect en aandacht te zijn voor de kwaliteit en identiteit van de individuele gemeenten', aldus de bestuurders.

Enkele jaren geleden wisten de omliggende gemeenten annexatie nog af te wenden met de belofte dat zij extra zouden gaan bouwen om in de woningbehoefte van Eindhoven te voorzien. Om Brainport internationaal op de kaart te zetten, is echter meer nodig. Brainport draait niet alleen om hightech. Om interessant te zijn voor bedrijven en kenniswerkers uit binnen- en buitenland moet er een aantrekkelijk vestigingsklimaat zijn met hoogwaardige voorzieningen. Daartoe moet op meer gebieden worden samengewerkt.

De betrokken bestuurders willen het er graag nog eens over hebben tijdens een meerdaags uitje naar de Midlands in Engeland. Dan zou het moeten gaan over de gezamenlijke exploitatie van bedrijventerreinen, samenwerking bij onderwerpen als luchtkwaliteit, duurzaamheid en internationaal vestigingsklimaat, een regionaal natuurcompensatiefonds en een regionaal theater- en museaplan. Ook de campussen in de verschillende gemeenten zouden door de bestuurscommissie geadopteerd moeten worden. Ambtenaren van verschillende gemeenten dienen per thema bijeen te worden gebracht.

En de bestuurders moeten ervoor zorgen dat de gemeenteraden niet moeilijk gaan doen over de kosten, want dat zou maar 'belemmerend' werken.

Dat het om meer gaat dan vrijuit discussiëren met de benen op tafel, blijkt uit het verslag van een vergadering van de burgemeesters van de acht betrokken gemeenten op 5 november. Daarin staat letterlijk dat het voor alle aanwezigen bespreekbaar is om autonomie en bevoegdheden vanuit de afzonderlijke gemeenten over te hevelen naar het te vormen samenwerkingsverband.

Dat alles gevoegd bij de reeds bestaande regionale samenwerking binnen het SRE en op gebieden als politie en brandweer, roept de vraag op wat er nog te besturen overblijft voor de afzonderlijke gemeenten. Toen herindeling aan de orde was hebben de gemeenten gevochten voor hun zelfstandigheid.

Die zelfstandigheid is een farce als gaandeweg steeds meer bevoegdheden worden prijsgegeven.

Zo dreigt in het stedelijk gebied Eindhoven een bestuurlijk gedrocht te ontstaan waar de burger geen directe invloed op heeft en waarin voor de gemeenten niet meer rest dan schijnautonomie.